

Ve Španělsku dnes vypustili stádo českých zubrů. Jde o přelom, oceňuje odborník

8.5.2025 - | Ceska-krajina

Stádo českých zubrů vypustili dnes brzy ráno v severním Španělsku. Šest zvířat poskytla tamní rezervaci San Cebrián de Mudá ochránářská společnost Česká krajina. Podle vědců jde o významnou událost pro českou ochranu přírody.

„Když se podaří přesun hned šesti jedinců ze tří různých nespřízněných chovů, je to pro tamní populaci opravdový přelom, který výrazně zlepšuje její dlouhodobou perspektivu. Jde o historickou událost, protože počtem zvířat srovnatelný transfer z Česka dosud nikdy neproběhl,“ vysvětluje Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd České republiky. Tři zubří samice pocházejí z rezervace v Milovicích, jedna ze Zooparku Chomutov a dvě z jižních Čech.

„Transfer hned šesti zubrů z Česka do Španělska je příkladnou ukázkou managementu celoevropské populace ohroženého druhu velkého zvířete. Milovické stádo je v rámci Česka nejen největší, ale také geneticky nejvariabilnější, jelikož jej založilo a během deseti let existence pastevní rezervace průběžně doplnila zvířata z několika populací. Šlo navíc o pečlivě vybraná zvířata z blízce nespřízněných stád a populací z různých koutů Evropy,“ zdůraznil Miloslav Jirků. Milovické stádo tak tvoří zubři pocházející z Polska, Francie, Nizozemska a Německa, ale také z českých zoologických zahrad v Táboře a Chomutově.

Podle odborníka vypuštění českých zubrů ve Španělsku přispívá k dobrému jménu České republiky v zahraničí. „Nejde jen o to, že se dosud srovnatelný počín nepodařil. Ukazujeme, že i tak náročné akce dokážeme v České republice realizovat. A nastavuje novou laťku, jak k populačnímu managementu zebra evropského jako země přistupujeme. V ideálním případě by se měl z této mimořádné události stát standard. Zvyšuje to navíc náš mezinárodní kredit a pomáhá dotvářet dobrou pověst Česka jako země, která se k environmentálním problémům přesahujícím její hranice staví zodpovědně a příkladně,“ konstatuje Miloslav Jirků.

Ochránářská organizace Česká krajina dosud se zeměmi západní Evropy zvířata vyměňovala. Stádo pro Španělsko však bylo pomocí české neziskovky ochráně přírody ve Španělsku. „Je důležité, že dokážeme pomáhat i zemím, které byly ještě před časem výrazně vyspělejší než Česká republika,“ doplňuje Dalibor Dostál, ředitel ochránářské společnosti Česká krajina. Zubři na Pyrenejském poloostrově nepomohou jen v rámci záchranného chovu tohoto druhu. „Ve Španělsku je pastva zubrů prevencí před rozsáhlými požáry v krajině. Zubři a další divocí kopytníci totiž dokáží zkonzumovat i starou suchou trávu, kterou domácí zvířata nespásají. Právě staré porosty suché trávy za horkého a suchého počasí přispívají k rychlému šíření plamenů v krajině. Proto s postupující klimatickou změnou a extrémní počasí obliba zubrů ve Španělsku roste,“ doplnil Dalibor Dostál.

Cesta byla pro zubry náročná. Brzy ráno, ještě za tmy, postupně vystupovala z 18 metrů dlouhého kamionu na přepravu zvířat po cestě trvající zhruba 40 hodin a .dlouhé přes 2500 kilometrů.

Vývoz celého stáda zubrů do Španělska završil období posledních deseti let, kdy se Česká republika začala na mezinárodní úrovni na záchraně tohoto druhu více podílet. „Donedávna byla praxe chovu zubrů v Česku víceméně založena na přesunech zvířat v rámci tuzemských chovů. Jedinými institucemi, které významněji přispívaly k toku zubřích genů v evropském měřítku byly zoologické zahrady Praha a Chomutov. Jiná stáda fungovala v uzavřeném režimu, k záchrannému programu zebra nepřispívala a více zubrů v nich zmizelo, než vzniklo. Kromě dvou uvedených zoo Česko z

hlediska záchrany zubra prakticky neviditelné jak velikostí tuzemské populace, tak jejím příspěvkem k celoevropskému záchrannému programu. Praha a Chomutov tak byly v rámci Česka ve svém úsilí osamoceny," popisuje Miloslav Jirků a navazuje: „To se v posledních deseti letech výrazně mění. Velikost naší zubří populace se za posledních deset let téměř ztrojnásobila a neuplynul jediný rok, kdy by čeští zubři neodešli do zahraničí. Česko se pomalu stává jedním z důležitých hráčů v celoevropském úsilí o záchranu a návrat největšího zvířete našeho kontinentu.“ Kromě milovické rezervace a pražské a chomutovské zahrady patří k aktivním účastníkům záchranných programů například také Zoo Tábor a další zoologické zahrady.

Přesun velké skupiny zubrů je podle Miloslava Jirků důležitý také kvůli rostoucímu množství extrémních situací, které jsou potenciálním rizikem pro lokální populace ohrožených druhů. „Mezinárodní transfery zvířat jsou tak důležité ještě z jednoho důvodu. Zvyšují šance, že s případnými lokálními ztrátami vlivem nenadálých událostí jako živelné pohromy, infekční onemocnění, klimatické extrémy a podobně, nezmizí i místní genofond, který je pro každou populaci či stádo unikátní,“ uzavírá Miloslav Jirků.

Ochranářská společnost Česká krajina na projektech spojených s ochranou přírody spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, Botanické zahrady hlavního města Prahy, Zoo Liberec, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Na podporu projektů ochrany přírody může veřejnost přispět prostřednictvím portálu pomahamekrajine.cz.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporuje Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV 21, Záchrana a obnova krajiny, dále společnosti Nadace PPF, Nadace Kooperativa, Nadace Qminers, Nadace Benetheo, E.ON, JRD, Nadace O, Nadační fond rodiny Malých, Accace, Nadace Tipsport, ČEPS, Carborundum Electrite, Amanita Design, Linde, Semix, ProfiG2, Bird & Bird, Hornbach, Printwell, Delta Light Czech, LaNiche, Projan Service, Bříza & Trubač, advokátní kancelář, Vertue, Beire, Pro živou zahradu, JK Jitka Kudláčková, Nadace ČEZ, Megabooks CZ, Net4Gas, Pivovar Zubr, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Abrasiv, Hotelová škola Poděbrady, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International school ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost.

<https://www.ceska-krajina.cz/4781/ve-spanelsku-dnes-vypustili-stado-ceskych-zubru-jde-o-prelom-oce nuje-odbornik>